

Vindkraft: Løsningen eller trusselen selv?

Foto: Store.norske.leksikon

Vindkraft har blitt en viktig del av Norges energidebatt. Mens tilhengerne mener det er en nødvendig og effektiv del av det grønne skiftet, advarer motstandere om konsekvensene for spesielt naturen, lokalsamfunnene og samisk kultur.

Vindkraftens rolle har særlig fått økt oppmerksomhet i Norge etter at flere vindparker har blitt bygget, som Fosen vindpark, som har ført til både støtte og kritikk. Det finnes sterke meninger om hvorvidt utbyggingene er nødvendig i klimastriden eller en trussel.

Billig og ren energi

Foto: Privat

Vindkraftforkjemperen Anders Heggemsnes Simonsen mener at Norge bør satse på vindkraft for å møte fremtidens energibehov. Ifølge Simonsen har Norge store forutsetninger for vindkraftutbygging med sitt sterke strømnnett og store vindressurser. Han påpeker at vindkraft er et bedre alternativ enn andre energikilder, som olje og atomkraft.

- *Det er først og fremst billig, ren energi og vi har et stort potensial for å bygge ut vindkraft i landet. Vi har gode rammevilkår, et sterkt strømnnett og bedrifter som trenger strøm.*

Naturinngrep og konflikter med samiske interesser

På den andre siden av debatten advarer kritikere mot at vindkraftutbygging kan skade naturen og true samisk kultur, spesielt når det gjelder utbygging på land som brukes til reindrift.

Foto: Ihne Pedersen

Marie Sneve Martinussen, stortingsrepresentant for Rødt, skriver i Romerikes Blad at vindkraftprosjektene ofte er preget av store arealbeslag, som kan gå på bekostning av sårbare naturområder og samisk kultur.

- *Utbyggingsplanene i Lillestrøm viser hvor problematisk vindkraftutbygging i virkeligheten er, enten det er i nord, sør eller vest. For å få opp produksjonen er det store arealbeslag som gjelder. Dette er ikke noen skånsom utbygging. Dette er enda et eksempel på at naturen bygges ned, bit for bit.*

Simonsen erkjenner at det finnes utfordringer, men mener at disse kan løses dersom man finner bedre måter å håndtere konfliktene på.

- *Det største problemet med samisk kulturarv og vindkraft etter min mening, er at det oppfattes som en forlengelse av overgrepene den norske staten tidligere har begått mot samene og ikke som en faktisk hindring for reindrift.*

Han peker på at svenske samer i større grad aksepterer vindkraft og at det finnes løsninger som kan minske konflikten.

- *Man har for eksempel sett at vindkraft skrus av en dag eller to hvis rein skal bevege seg gjennom området og at samer har fått erstatning eller spons fra utbyggere.*

En løsning på konflikten?

Mikaela Vasstrøm, førsteamanuensis ved Universitet i Agder, mener at de ulike synspunktene på vindkraft er et resultat av dårlig kommunikasjon og utbyggingsprosesser som ikke tar tilstrekkelig hensyn til lokale interesser. Ifølge Vasstrøm har politikerne blitt mer åpne for nasjonal vindkraftutbygging, men det har også ført til at motstanden har blitt organisert. Hun påpeker at når prosjektene endrer seg underveis, har ikke kommunene hatt en ordentlig stopp-knapp, fordi denne beslutningen ligger hos NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat).

Foto: UIA

- *Når prosjektene endrer seg underveis, har ikke kommunene hatt en ordentlig stopp-knapp. Den ligger hos NVE. Det har vist seg at i den fasen er lydhørheten hos NVE mye lavere.*

Hvordan kan Norge sikre en god balanse?

For å få mest mulig ut av vindkraften mener Simonsen at Norge må bygge ut bedre nettkapasitet og inngå avtaler med industrien. Han mener også at politikerne må forenkle byråkratiet.

- *Det å bygge ut et vindkraftverk i dag er ekstremt vanskelig på grunn av den lange søknadsprosessen. Politikerne må gjøre den enklere og se på muligheter for mer subsidier.*

Mikaela Vasstrøm mener på sin side at myndighetene må endre måten de håndterer vindkraftsaker på.

- *Det er litt det samme vi ser med bompengeopprøret. Man reduserer motstanden til det mest banale motargumentet. Tenk deg så umyndiggjørende det er å bli møtt med en sånn holdning. De bidrar til å stigmatisere motstandere i stedet for å forsøke å komme dem i møte og forstå.*

Marie Sneve Martinussen er mer kritisk og mener at politikerne bør være mer føre-var.

- *Rødt er krystallklar. Vi går ikke med på at å bygge over 200 meter høye vindturbiner i den østnorske skogen er bra for verken mennesker eller natur.*

Hvordan myndighetene velger å håndtere balansen mellom grønn energi, naturhensyn og samiske rettigheter, vil trolig forme utviklingen de neste årene i debatten om vindkraft.

Aftenposten

Referanser

Martinussen, M. S (2025, februar 18). *Over 200 meter galskap*. Hentet fra Romerikes Blad

<https://www.rb.no/over-200-meter-galskap/o/5-43-2419954>

Ursin, L (2023, mars 1). *Ekspertintervjuet: Vi må snakke om vindkraft igjen*. Hentet fra Energi og klima

<https://www.energiogklima.no/to-grader/ekspertintervju/ekspertintervjuet-vi-ma-snakke-om-vindkraft-igjen>

Bilder

Gjelten, L. O (2024, november 26). *Vindkraft*. Hentet fra Store norske leksikon

<https://snl.no/vindkraft>

Privat (2025, februar 12). *VGs kommentator bidrar til ryktespredning og stigmatisering av skoleelever*. Hentet fra Aftenposten

<https://www.aftenposten.no/meninger/kronikk/i/3Meld0/shazia-majid-bidrar-til-ryktespredning-og-stigmatisering-av-skoleelever-ved-ullern-vgs>

Pedersen, I (2025, februar 18). *Over 200 meter galskap*. Hentet fra Romerikes Blad

<https://www.rb.no/over-200-meter-galskap/o/5-43-2419954>

UIA (2023, mars 1). *Ekspertintervjuet: Vi må snakke om vindkraft igjen*. Hentet fra Energi og klima

<https://www.energiogklima.no/to-grader/ekspertintervju/ekspertintervjuet-vi-ma-snakke-om-vindkraft-igjen>